

Bomen in den Bosch krijgen tweede leven als gietrand

Als Rens Bonekamp van Biggelaar Groen door gemeente 's-Hertogenbosch wordt gevraagd mee te denken over hoe om te gaan met de vrijgekomen reststromen vanuit een rooibestek, hoeft hij niet lang na te denken. Met de herinnering aan de gietrand van jute zandzakken door zijn voorganger Roel Jansen nog in zijn achterhoofd, ontwikkelt hij een 100 procent circulaire houten gietrand die nu in de gemeente 's-Hertogenbosch bij meer dan 1000 bomen staat.

Auteur: Manon Botterblom

Veel gehanteerde gietranden zijn vaak wel biobased, maar de afvalverwerking bestaat nog steeds uit verbranding. Dat kan nog duurzamer, vindt Bonekamp, en zo oppert hij samen met Gebr. Peters Boomrooierij B.V. het idee om

'Zowel de kosten als de handelingen zijn identiek aan de biobased gietrand'

gerooide stammen uit de regio te gebruiken als gietrand. Den Bosch gaat akkoord en zo begint Biggelaar Groen in 2023 met proeven om uit te zoeken welke houtsoort het best gebruikt kan worden voor de gietrand.

Zachte houtsoort werkt het best

Om een zo breed mogelijk beeld te krijgen en erachter te komen wat het beste werkt, kiest Biggelaar Groen voor zachte en hardere houtsoorten om te testen. De zachtere houtsoort is linde of populier en de hardere houtsoorten zijn onder andere *robinia* en eiken. Al snel blijken de hardere houtsoorten minder goed te werken doordat ze sneller krom trekken en na het eerste jaar hun functie al verliezen. 'De zachte houtsoort zoals de linde of populier

heeft daar minder last van,' legt Bonekamp uit. 'Het is helemaal niet erg als een gietrand na twee of drie jaar een beetje af begint te brokkelen of wat begint te scheuren. Maar de eerste jaren moeten ze niet zodanig door de zon al krom gaan staan.'

Teveel bomen planten, te weinig rooihout

Op het moment dat de gietrand klaar is voor het eerste gebruik mag Biggelaar Groen meteen aan de bak. 'Den Bosch vertelde dat ze dat jaar een grote herplantopgave hadden van minimaal 1000 stuks die over de hele gemeente geplant moesten worden. Daar wilden ze graag onze gietranden voor gebruiken, dus ze hebben er eigenlijk voor gezorgd dat we meteen gigantisch veel aantallen hebben verwerkt.'

In eerste instantie was het de bedoeling om alleen stamhout binnen de gemeentegrens te onttrekken. Eind 2024 zijn er ongeveer twintig gietranden gemaakt van hout afkomstig binnen de gemeentegrenzen van Den Bosch. Veel van het hout valt echter af doordat het te dun is om planken van te zagen of simpelweg te rot is. Zo werd de vraag al snel groter dan het aanbod. 'In overleg met de opdrachtgever is gekozen om niet lokaal maar regionaal op zoek te gaan naar geschikt hout. Onze partner Gebr. Peters Boomrooierij heeft een rooiopdracht uitgevoerd voor de gemeente Meierijstad waarbij een populierenrij gerooid moest worden. De eerste 1000 gietranden zijn daaruit geproduceerd. De herkomst van het populierenhout uit Meierijstad en de regio van Den Bosch bestaat uit particuliere populieren bomen die voorpootrecht hebben in de gemeentelijke berm.' Daarnaast zijn er voor de gemeente Sint Michielsgestel ook diverse populieren verwijderd die later tot gietrand zijn verzaagd.

Zelfs tegen PSV-supporters bestand

De jute gietranden van 2015 hadden een goede waterafgifte maar waren niet opgewassen tegen maaien, schoffelen en invloeden als vandalisme. De houten gietrand bewijst tot op het heden het tegendeel: zelfs op zo'n zekere hoogte dat Bonekamp denkt dat de gietrand bestand is tegen PSV-supporters. 'We werken ook voor de gemeente Eindhoven, waar we de drukste winkelstraat aan hebben mogen planten. De projectleider vroeg toen aan mij:

'Veel van het rooihout valt af, daardoor werd de vraag al snel groter dan het aanbod'

goh, als PSV kampioen wordt, dan lopen hier duizenden mannen door de straat. Of ik daar een ander idee voor had. Diezelfde dag nog zijn we met de houten gietrand naar het stadskantoor van Eindhoven gereden en komen onze gietranden om de 50 bomen die daar komen te staan.'

Gemeente Eindhoven hoeft dus niet de adem in te houden als mensen op de gietrand gaan staan. Volgens Bonekamp is de gietrand ongevoelig voor vandalisme door mensen. 'Hij zit zo'n tien tot vijftien centimeter diep vast in de grond,' legt hij uit. 'De plankjes vervoeren we in twee L-vormige planken naar locatie, waarna ze alleen nog maar in elkaar hoeven te worden geschroefd.' De vierkante vorm van de gietrand kan ook meer water kwijt. Waar de gemiddelde watergift in een plastic gietrand tussen de 60 en 90 liter is, gaat de gietrand van Biggelaar Groen richting de 80 tot 100 liter.

Makkelijk op te ruimen

Als na zo'n drie jaar de boom goed genoeg aan-

gegroeid is en de gietrand verwijderd kan worden hoeft daar niet veel moeite voor gedaan te worden. In vergelijking met een plastic gietrand is een houten gietrand na die tijd stevigheid verloren waardoor het verwijderen een stuk makkelijker wordt. 'Je hebt dan zeker nog wat grove houtresten over,' beaamt Bonekamp. 'Maar die tik je makkelijk met de schoen of met een hamer uit elkaar. De houtresten die dan overblijven laten we composteren tot pulp.' Daarmee is de houten rand een stuk minder arbeidsintensief dan zijn jute voorganger. 'Die jute zakken vulden we hier zelf met zand, dat was een immense klus en kostprijs technisch niet handig. De kostprijs van de houten gietrand is in het hele proces identiek aan die van de biobased gietrand.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!